

Osobní zájmena předmětná a zájmena příslovečná

Tématem této lekce jsou osobní zájmena předmětná a zájmena příslovečná. Budeme se zabývat jejich tvary a použitím.

Podívejme se nejdříve na takzvaná **pronoms compléments d'objet direct** (COD), která ve větě fungují jako **předmět přímý**. To znamená, že nahrazují podstatné jméno, které stojí ve vazbě se slovesem bez předložky (v češtině bychom řekli zájmena ve 4. pádě). Tvary těchto zájmen jsou:

me /m'	Paul me voit.
te/t'	Paul te voit.
le/la/l'	Paul le/la voit.
nous	Paul nous voit.
vous	Paul vous voit.
les	Paul les voit.

Například větu *Pavel mě vidí*. vyjádříme ve francouzštině větou *Paul me voit*.

Dalším druhem jsou zájmena zvaná **pronoms compléments d'objet indirect** (COI), která ve větě fungují jako **předmět nepřímý**. To znamená, že nahrazují podstatné jméno po předložce *à* (v češtině by se jednalo o zájmena 3. pádu). Jejich tvary jsou následující:

me/m'	Luc me téléphone.
te/t'	Luc te téléphone.
lui	Luc lui téléphone.
nous	Luc nous téléphone.
vous	Luc vous téléphone.
leur	Luc leur téléphone.

Potom tedy větu *Lukáš mi telefonuje*. přeložíme jako *Luc me téléphone*.

Jistě jste si všimli, že některá z obou druhů zájmen mají stejný tvar. Pro porovnání se podíváme na následující tabulku. Vlevo vidíme zájmena COI, tedy ta, která nahrazují podstatné jméno s předložkou *à* a vpravo zájmena COD, tedy ta, která nahrazují podstatná jména ve funkci předmětu přímého. Jak vidíte, liší se pouze tvary zájmen pro 3. osobu jednotného i množného čísla.

COI (à)	COD (---)
me/m'	me/m'
te/t'	te/t'
lui	le/la/l'
nous	nous
vous	vous
leur	les

Několik vět pro příklad:

La secrétaire **les** imprimera tous. – Sekretářka je všechny vytiskne.

Vous **m'**enverrez la liste des participants ? – Pošlete **mi** seznam účastníků?

Je **leur** écris un mél. – Píši **jim** mail.

Zájmena COI a COD můžeme vzájemně kombinovat. Pořadí dvou zájmen je jako v tabulce s výjimkou tvarů *lui* a *leur*, které stojí vždy na druhém místě:

Vous **me l'**enverrez ? – Pošlete **mi jej**?

Je **le leur** écris. – Píšu **jim ho**.

Ve větě stojí zájmena vždy před slovesem kromě kladného rozkazovacího způsobu.

Před časované sloveso tedy umístíme zájmeno, pokud je sloveso v jednoduchém nebo složeném čase, např. v budoucím, v podmiňovacím způsobu, v passé composé nebo plus-que-parfait. Rovněž tak v záporném rozkaze. Záporkami ve všech těchto případech obklopíme časované sloveso včetně předmětného zájmena.

je ne **l'**écris pas
je ne **l'**ai pas écrit
ne **le** faites pas !

Za slovesem budou stát zájmena v kladném rozkaze:

écris-**le** !

Nepřízvučná zájmena *me* a *te* se v tomto postavení změní na přízvučná *moi*, *toi*:

écris-**moi** !

réveille-**toi** !

Vyskytnou-li se ve větě 2 slovesa, z nichž jedno je modální, vkládáme zájmeno mezi ně.

Je vais **l'**annoncer.

V záporu obklopíme záporkami první, časované sloveso, a zájmeno umístíme před infinitiv.

Ils ne savent pas **l'**écrire.

Přísluvečná zájmena *y* a *en* se kladou ve větě na stejná místa jako osobní zájmena předmětná. V kombinaci se zájmeny COI a COD stojí vždy až na druhém místě.

Il **lui en** a parlé.

Nous **nous y** intéressons.

Kombinujeme-li zájmena *y* a *en*, stojí vždy v uvedeném pořadí.

Il **y en** a beaucoup.

A co přísluvečná zájmena vyjadřují?

Zájmeno *y* nahrazuje

1) místo (tam)

Gérard aime le théâtre, il y va souvent. (il va souvent au théâtre)

2) podst. jm. neživotné po slovesné vazbě s předložkou à

penser à qch, assister à qch, arriver à qch, renoncer à qch, tenir à qch,...

Pensez-vous à votre voyage ? – Oui, j'y pense.

Jean réfléchit encore à ce problème ? Y réfléchissez-vous aussi ?

Pokud je nahrazované podstatné jméno **životné**, zůstane předložka **à** s **osobním zájmenem** samostatným:

*Pensez-vous à votre amie ? – Oui, je pense **à elle**.*

Zájmeno *en* nahrazuje

1) místo (odtud, odtamtud – s předl. de)

Il sort du bureau – il en sort (sortir du bureau)

2) podst. jm. neživotné po vazbě s předložkou de

Voilà le dictionnaire, vous pouvez vous en servir. (se servir de qch – se servir du dictionnaire)

André me rendra mon couteau, il n'en a plus besoin. (avoir besoin de – avoir besoin du couteau)

J'ai visité la Côte d'Azur et j'en suis content. (être content de – être content de la Côte d'Azur)

Pokud je nahrazované podstatné jméno **životné**, zůstane předložka **de s osobním zájmenem** samostatným:

*Vous vous souvenez de mon ami Paul ? – Oui, je me souviens **de lui**.*

3)

- **podst. jm. s dělivým členem**

Avez-vous du pain ? – Oui, nous en avons.

Robert a de la chance, il en a toujours eu.

- **podst. jm. s neurčitým členem (un, une, des)**

Y a-t-il encore des billets ? – Je crois qu'il y en a encore.

Chloé a un chapeau ? – Elle en a trois. Elle en a plusieurs.

- **podst. jm. s výrazem množství**

Il achète un kilo de pommes. – Il en achète un kilo.

Avez-vous des amis en France ? – Oui, j'en ai plusieurs.

- **podst. jm. po absolutním záporu**

Georges n'a pas de stylo ? – Non, il n'en a pas. – Si, il en a un.